

KIADÓHIVATAL.
Budapest, Eszterházy-utca
12. sz.

Előfizetési díj:
Egész évre... 4 frt — kr.
Fél évre... 2 frt — kr.
Negyedévre... 1 frt — kr.
Egyes szám ára: 8 kr.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, pénz s értéküldemények reklamációi általában a lap anyagi részét illető levelezések pedig a fel. szerkesztőhöz (Gyöngyösi-utca 9. sz.) intézendők.
Megjelen minden pénteken.

NÉPJOG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Budapest, Vas-utca 15. sz.

Előfizetési díj:
Egész évre... 4 frt — kr.
Fél évre... 2 frt — kr.
Negyedévre... 1 frt — kr.
Egyes szám ára: 8 kr.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, pénz s értéküldemények reklamációi általában a lap anyagi részét illető levelezések pedig a fel. szerkesztőhöz (Gyöngyösi-utca 9. sz.) intézendők.
Megjelen minden pénteken.

Pauler Tivadar.

Lapunk mult heti száma már sajtó alatt volt, midőn hírét vettük, hogy Magyarország igazságügyi minisztere nincs többé az élők sorában. Vasárnap temették. Ő felsége, a király személyesen jelent meg a halottas háznál, hogy kifejezze részvétét a család előtt. Az egész beszentelési szertartás alatt ott állott a ravatálnál. Ez a második eset, hogy ő felsége jelen volt egy nem az uralkodóház rokon kötelékébe tartozó elhunytak temetésén. Radetzky tábornagy temetésén ő vezényelte a kivonult katonaságot.

A király jelenléte Pauler temetésén oly rendkívüli jelentőségű esemény, mely a korona-fölként viselőjének nagy szívére vall. Az utolsó lehelletig kötelességét hiven teljesített tanácsadó és hazafi, ki kegyekért, ordokért soha sem kockáztatott egy lépést sem, megtiszteltetett a ravatalon a király által s ez a tett, egy szép és nagy tette volt a királynak.

S a midőn ily elismerésben részesült, a most már örök álomban szenderülő férfi, alig marad meg mostanra egyéb mondani valónk hátra. Az elhunytak tiszta, szeplőtelen jelleme, a hívő kedély, a hamisságot és csalfaságot nem ismert szív még a politikai ellenfelet is arra biztatja, hogy nézze Pauler alakját egy oly magaslaton állva, a melyet a miniszteri pályafutás árnyai föl nem érnek. Ha az államférfi tevékenysége nem különíthető is el ezen kiváló egyéniség összes manifesztációjától, mégis nem szabad félreismerni azt, hogy Pauler mindenét, a tudósnak reputációját, a közvélemény kegyét, gazdag életének fáradalmas és morális küzdelmeit, egész lényét, tehetségét és akaratát oly feladatnak szentelte, a melynek megoldására nem tolakodott s a melynek sikeres megoldása Titánok erejét, a lángész hatalmas nyilvánulását követelte meg. Mert az igazságügyi tárca — harci tárca volt. Az engedékeny, a szenvedőleges természetű Pauler miként vehette volna föl teljesen a harcot az új elemekkel — ő — ki a modern jogászok fölfogási körétől távol állott? Erre például szolgál, hogy többet ne említsünk, a Tisza Kálmán közigazgatási reformtörvénye. Lehetséges lett volna-e ez, ha az igazságügy élén erősebb idegzetű, ellenszögülni tudó férfi áll? Ki akarná ezt most megvitatni? Tény az, hogy Tisza Kálmán „reformáló” törekvései Pauler Tivadarban gátat nem találtak! A generális kommandó szava előtt ő is meghajolt! Ez csak a minisztert illeti, s mert Pauler mint hazafi, mint polgár, mint tudós magasan áll a nemzet előtt, ez igazságos ítélet az embert nem érintheti.

Népfölkelés.

Most, hogy a népfölkelésről szóló törvényjavaslat tárgyalása folyik a képviselőházban, újból látjuk szükségét annak, hogy a „népfölkeléssel” foglalkozunk Mindenekelőtt el kell itélnünk a kormány uszályhorozóinak a kormány sajtójának rideg cinizizmusát, a melylyel ezt a törvényjavaslatot, mint Magyarország fölként koronás királyának a haza üdvére tett akarat-nyilvánulását állítják oda, és a melylyel a haza nem jó fiának, a király nem hü alattvalójának mondják azt, a ki a népfölkelési törvényja-

vaslat ellensége! Nem szükséges azonban hosszan magyarázni a mi „szabadelvű” embereink velőtlen mamelukságát; mintha a nagy mester mediumai volnának, a kik a nyers krumplit is édes datolyának eszik, ugy szavaznak meg vakon mindent s lelkiismeretük mindamellet a legkisebb hullámszónak — ugy látszik — alávetve nincsen. Így lesz ez most is, mert ők elfogadják ezt is; pedig talán föl sem fogják azt, s annak mélyreható következményeit, a minék megszavazására parancsot kapnak, habár igen jól tudják, hogy mekkora közgazdasági, társadalmi és kulturális csapást mér e törvény a népre, a nemzetre! Hiába akarnók magunkat megnyugtanni azzal a szép s jóhangú frázissal: hogy minden honpolgár kötelessége szükség esetén hazáját fegyverrel megvédelmezni. Az eszményi hősiesség költészete, melyet a gimnáziumban Homér és Virgil költeményeiből magunkba szívunk, nem bír közösséggel a merev realizmussal, mely a modern hadviselésben a legraffinrozottabb emberölést tüzi ki dicsőséges céljával; de meg ethikai tekintetben lehetetlenségnek tartjuk, hogy a mostani kor emberei, kiknek legnagyobb része családot kénytelen eltartani, a Horácius állásponjtára helyezkedve, másra sem gondoljanak, mint „meghalni a hazáért!” Nekünk most élni kell a hazáért s ugy hisszük, hogy ez a mi igazi rendeltetésünk.

A nemzet csupa hóbortos elemekből állana, ha a „népfölkelés”-ért rajongani, lelkesülni tudna — azért a l a n d s t u r m é r t, mely nem azt jelenti már, a miről a hősök és a szabadság apostolai álmodoztak, mert ez a „landsturm” jámbor, g u t g e s i n n t értelmet kapott s a helyett használják, hogy: katonafogdosás! Ne ámitsuk tehát magunkat! Mert lelkesültség nélkül s azzal az érzettel, mely kikerülhetetlen szerencsétlenséget lát közelegni, adja meg magát a nép a sorsnak. S o r s c s a p á s n a k kell neveznünk a „népfölkelési törvényt” a mely rövid 14 paragrafusban elrendeli, hogy minden ember 20 éves korától kezdve egészen 42 éves koráig katonaköteles. A kik eddig kiszabadultak a katonai szolgálatok alól, most újra beleesnek. A törvénynek visszaható ereje lesz. A kik pedig katonatisztek lettek vagy voltak, azok egészen 60 éves korukig maradnak katonakötelesek és ha behivatnak, újra az ellenség golyói elé kell állaniok, akár az ország határain belül, akár azokon kívül. Kegyetlen, súlyos áldozatokat követelő, de gyönyörű hangzású törvény! Fölér egy 50%-kos adóemeléssel!

De a kormány és a kormánypárt nem gondol egyébre, csak hatalmának föntartására. Ők mint a verki a maga nótáit, ugy darálják le azokat a banális katonai frázisokat, melyeket ilyenkor vorschift szerint jól bemagolnak. Sőt egy kormánypárti szónok még azt a jó tréfát is megcsinálta, hogy az 1848-49-diki szabadságharczából vette az analógiákat a népfölkelési törvény indoklására és elfogadására.

Mi nyíltságot kívánunk, bátorságot és őszinteséget, mert ezekkel lépünk, meg nem ingatva, ki a sikra. Mert hát mikor a nemzet elé járulnak, hogy új áldozatokat követeljenek, tessék akkor a nemzet jogaira és érdekeire tekinteni. És ha a „népfölkelési” törvényt meghozzák, hát ne legyen az egy a l a t t o m o s t ö r v é n y, mely nem egyéb,

mint a rendes hadsereg kiegészítése. Most azt mondják, hogy ez a törvény nem fog pénzáldozatokkal járni, — de a mikor aztán meglesz, majd jönnek egymásután a követelések, a pénzáldozatok is. Ideje már, hogy az eféle ámitásoknak a szemébe nézzünk és nyíltan nevezzük meg igazi nevén!

Rosz hazafinak, nem hü alattvalónak bélyegzik azt, ki e törvényt elveti, mi meg azt mondjuk, hogy a hazával szemben s a trón iránt csak az gyakorolja igazán a hűséget és odaadást, a ki őszinte és ádozat-kész; nem az, a ki, habár a végsőkig szolgálék, de nem áldozatkész, hanem csak mindennapi hizelgő!

Hogy áll a világ?

Nyolcz hónapon át Bulgária és Szerbia körül összpontosult a közfigyelem, ezek most restaurálják magukat és csöndesek. Ámde a szintén régóta hamu alatt rejtve volt görög-tűz néha-néha fölveté sugarait a diplomácia borus egére s most szép csendesesen minden robbanás nélkül gyönyörködteti, azaz inkább bosszantja az a tűz az európai hatalmakat, melyek a hellén utódokkal csak nagynehezen jutnak valamire.

Bármely lapot vegyen az ember kézhez, mindegyikben 10 külföldi sürgöny közt van 8 athéni. Mar csak az a sok telegramm di is elég-séges volna arra, hogy megsokallják azt a diplomáciai számártánczot. Az utolsó huszonnégy órában a görög kérdésből egész válság lett.

Az öt hatalom képviselőinek hajthatlan magatartása következtében a megegyezés köztük és Delyanisz közt nem remélhető Delyanisz ragaszkodik ahoz, hogy miután a kormány elhatározta, hogy nem fogja a békét megzavarni, e szándékát neki egyedül kell végrehajtania, mert minden engedményt a kormányzasi ügyekbe és az ország közigazgatásába való beavatkozásnak lehetne tekinteni. Delyanisz hozzá tette, hogy ha az ultimátumot vissza nem vonják, semmiféle intézkedést nem tehet, még azt sem, melyre még az ultimátum átnyújtása előtt szánta el magát, mert az ultimátum utasítása szerint tett bármely intézkedést, mint az idegen beavatkozás nyomása alatt eszközöltet tekintenének. Az öt hatalom eljárása, ugy látszik, oly helyzetet alkotott, mely meglehetősen bénító hatással van a királyságra. Az ellenzék véleménye szerint még a király sem kívánhatja a kormány lemondását, mely iránt a parlamenti többség bizalommal viseltetik, még kevésbbé akkor, a midőn az ellenzék vezérei kijelentettek, hogy nem veszik át a kormányt. Szemben e rendkívül feszült helyzettel, szilárd kormányra volna szükség, hogy féken tartsa a szenvedélyeket, melyek a népet kétségbeesztétekre ragadhatnák; ámde ily kormány alakítása lehetetlenné válik ha a hatalmak nem változtatják meg magatartásukat, melyet egyesegedül bizonyos követek szükkeblü személyes nézeteinek tulajdonítanak. — Tegnap már szelidebb hurokat pengtetett a jeles francia ügynökség, alkalmasint, mert belátta, hogy fenyegetőzéseire nem sokat hajtának, s azt a hirt hozta, hogy az öt hatalom képviselői utasítottak: jelentsék ki, hogy megelégedzenek Franciaország garanzációjával ama kötelezettségeket illetőleg, melyeket Görögország magára vállalt. — Mara pedig látva, hogy a hatalmak követői még mindig nem távoztak el, ismét a sarkára állatja a görög kormányt, Párison át a következő táviratot közölvén Athénből: Angolország kezdeményezésére az öt hatalom képviselői abban állapodtak meg, hogy Delyanisz

görög kormányelöktől határozottabb ígéretet fogunk követelni a leszerelési időközöket illetőleg, amde Görögországban a közhangulat ellene nyilatkoznak bármely engedménynek mindaddig, a míg a nemzetközi hajóraj a görög partok közelében horgonyoz.

A c z á r visszatérése Pétervárra ismét halasztást szenvedett; vajjon továbbra is a Krimben fog időzni, vagy pedig birodalmának más vidékeit is meglátogatja, az még nincs elhatározva? Most ismét előtérbe léptek a nihilista mozgalmak, és mióta Nowo-Cserkuczkban, a doni kozákok fővárosában, robbanó anyagokat találtak, ismét tömeges elfogatások történtek. Azt beszélik, hogy 250—300 embert tartóztattak le. Letartóztatták annak a kozáknak a fivérét is, a kinek az udvarán megtalálták a robbanó anyagot. A kozák fivére egyetemi tanuló, de ártatlansága kiderült, és szabadon bocsátották. A doni kozákok lakta vidéken különben általános az elégtelenség a temthos rendszer (helyi hatóságok) behozatala miatt. Ez újítást a kozákok nagy ellenszenvvel fogadták, mert ellenkezik életszokásaikkal. Oroszországban most az a törekvés, hogy a birodalomban a belügyekre nézve egyöntetű rendszer léptetessék életbe, a mi csak nehezen lesz keresztül vihető, mert az országot sokféle népesség lakja s mindegyiknek más a szokása, mások a viszonyai. E rendszer megteremtője, a synodus procureurje Pobedonoszev, a ki jelenleg mindenható egyéniség Oroszországban. A c z á r a nagy befolyása belügyi kérdésekben ép úgy, mint a hatáskörébe tartozó vallási kérdésekben.

A n a g y n é m e t h a d g y a k o r l a t o k r a az idén nem hivatnak meg a hatalmak képviselői. E hadgyakorlatokon tehát nem lesz jelen idegen tiszt. A német vezérkar ezáltal új lovassági harczmodorra tesz kísérletet.

Stockholmban most, mint onnan írják, mindenki csak egy fölöttébb különös esetről beszél. Oszkár király ugyanis néhány napja, egymás után rövid időközben, két fenyegető levelet kapott. Az elsőben írja 400 svéd koronát követelt, mely összeget 8 és 10 koronás bankjegyekben Stockholmnak egy meghatározott helyén kellett volna letenni. Ha ez a kívánsága nem teljesül, akkor, fenyegetőzött a levél írója, — megöli a királyt, a trónörökösöt s még egy királyfit. A második levél azon panaszkodik, hogy a pénz nem volt ott a megjelölt helyen, s most már azzal fenyegetőzik, hogy ha a pénz nem kapja meg, a királynak Norvégiába tervezett útja rettentő módon fog megszakítani. Mind a két levél alá „Quequodam“ volt írva s vérrel egy-egy kereszt volt rájuk rajzolva. A rendőrségnek sikerült a levelek íróját el fogni, azon a helyen, a honnan a pénzt akarta elhozni. Az ember azonnal őszinte vallomást tett; Karlander János Andersonnak hívják, 25 éves s Wermland tartományban született. Nem tartozik semmiféle egyesületbe, s azt mondja, hogy büntérsai nincsenek; az egész attentátum-

terv az ő fejében kelt ki. A furcsa merénylő alacsony, vézna termetű s igen együgyűnek látszik.

G l a d s t o n e visszavonja ir földvásárlási javaslatát, ezt a nevezetes hirt hozta tegnap a táviró. Csaknem egész határozottsággal jelentette azt ki midlothian választóihoz intézett nyílt levelében; de fenntartja a home-rule javaslatot, melynek lényeges pontja egy dublini parlament föllállítása. Ezt a javaslatot pedig azzal iparkodik elfogadhatóbbá tenni, hogy Skótság számára is külön parlamentet helyez kilátásba, mert — ugymond — nem tud lényeges különbséget Írország és a birodalom más részének joga közt. A parlament husvét szünideje alatt számosan szólaltak föl az ir kérdésben. Gladstone javaslatai mellett beszéltek az utóbbi napokban miniszter-társai: Morley, Ripon és Stansfield, ellene pedig több volt ellenpárti miniszter: Lord Iddesleigh (Stafford Northcote), Hicks-Beach, Cross, lord Manners, továbbá a liberális Hartington és Goschen. Ez utóbbiak oly erősen itéltek el Gladstone ir politikáját, hogy a Daily News tegnap már végkép lemondott arról a reményről, hogy Hartington és társai megnyerhetők lesznek a javaslatok részére; Gladstone pedig említett manifestumában konstatálta, hogy ellene vannak tulnyomólag mindazok, a kik állást, czímet, rangot, vagyont és társadalmi befolyást képviselnek.

SZAPULÓ.

A zsidó szózat.

A gseftnek rendületlenül
Légy hive óh zsidó!
Nehéz, de ám jó zsiros is,
Mert pénzt kap a csaló.
A nagy világon e kívül
Alig van más ily hely,
Nincs több magyar föld, nincs ily nép —
Ha csalsz — itt élned kell!

Ez a föld, melyen annyiszor
A pénz markodba folyt,
Ez, melyhez millió zsidót
A szipolyzás csatolt.
Talál itt löbört, marhabört;
Gyapjút is kaphatni —
S nyertek emancipációt
Rotschild aranyai.

Jó sáp te itt osztogatod
Tele zacskóidat,
Leköpnék bár, de ladádon
Merőn áll a lakat.
S oly sok váltóhamisítás
Annyi család után,
Csödéssz s bukáson gazdaggá
Lett zsidó e hazán.

Pestnek visszhangos utain
Zsidó „bandlét“ kiált,
S öt vagy hat évi gseftelés
Pénzt hoz, de nem halált.
Az nem lehet, hogy a gyufát
Hiába hordja szét,
S a pelyhek ezre hasztalan
Lepje be rőt fejét.

Mikor a felbőszült felhőknek gyomrából
A haragvó Isten villámmal világol
És a föld szívébe egyszerre vagy sorra
Szent haragja nyilat kiméletlen szórja;
Mikor kétségbe esik az erős, a bátor,
Hát akkor mit higgyek Isten irgalmáról?
Akkor is azt hiszem, a mit eddig hittem:
Látja félelmünket s nem hagy el az Isten

A nőkről.

Nőkről lévén szó, a legfinomabb tintába mártom tollamat!...

Mintha kacagott volna valaki?!...

No hát azért sem irok epés tintával, megtagadom a természetemet s udvarias leszek a nők iránt.

Bámulatos hogy husz példaszókból tizenkilenczet a nők ostromozására gyártottak elődeink.

A példaszók némelyike valóságos vipera csipés, mint például ez: „Minden nős férfinak két jó napja van csak, — nevezetesen nejének férjhez menetele és halála napján.“ Vagy: „Aki nőt s egy krajczárt veszít, nagyon sokat veszített a — krajczárral.“ E példaszók ismeretlen szerzőinél azonban sokkal többet nyom a latban, sokkal lesújtóbb a híres és jámbor Pázmán Péternek, esztergomi bibornok-érseknek az a kijelentése,

Mert jönni fog, mert jönni kell
Egy gseftnek, mely után
Százszékkel bír a zsidó
S bört nem czipel hátán;
Vagy jönni fog, ha jönni kell
A bankrot tetszhalál,
Hol egy nagy árverés felett
Sok szem könyekben áll.

A gseftnek rendületlenül
Légy hive óh zsidó!
A sáptól retirálni meg
Te hozzád nem való.
A nagy világon e kívül
Alig van más ily hely,
Nincs több magyar föld, nincs ily nép!
Ha csalsz — meg élned kell!

HIREK.

— Változások a miniszteriumban. A Tiszakabinetben, mint illetékes helyről értesülünk közelebb négy miniszteri tárcza kap új gazdát. Az igazságügyminiszteri tárczára parlamenti körökben Szabó Miklós kuriai másodelnököt emlegették eddig, ő azonban egész határozottsággal kijelentette, hogy a tárczát nem vállalja el, még akkor sem, ha erre maga a király szólítaná is fel. Szabó Miklóson kívül emlegették még Perczel Bela kuriai elnököt s volt igazságügyminisztert, Czorda Bódogot és Hodossy Imrét, a budapesti ügyvédi kamara elnökét. Báró Kemény Gábor közmunka és közlekedésügyi miniszter is beáda lemondását; helyét báró Bánffy Bela a képviselő ház alelnöke váltaná fel. A harmadik változás a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteriumban lesz, a mennyiben oda Beniczky Ferenc jelenlegi belügyminiszteri államtitkár nevezetnek ki, a mostani miniszter, gróf S z é c h e n y i Pál pedig a távozó Oreczy Bela báró helyébe menne a király személye körüli miniszterre s ez lenne a negyedik változás. Kapcsolatban megemlítjük, hogy Berzeviczy Albert vallás- és közoktatásügyi miniszteri tanácsost közelebb államtitkári czímmel és jelleggel fogja felruházni a király.

— Válságos idő. Három nap óta aggódva lesik az emberek a hőmérő kénesőjét s az időjárásról szóló táviratokat, a májusi fagy rémképe kísért s egy-két fok hőmérsékleti különbség száz és száz milliónyi kárral fenyegeti a nemzeti vagyont. Tegnap delután már enyhülni kezdett az idő, a levegő felmelegedett 15 fokra, de naplement után rohamosan hült ki ismét s kilencz óra tájban már csak két fok meleget mutatott a hőmérő. Ha a szél megállt volna, a főváros egész környékén elfagy minden gyümölcs. Ma semmivel sem volt jobb idő, a nap kisütött ugyan, de metsző hideg szél fujt egész nap s a levegő nem melegedhetett. Az éj ismét két fok meleggel kezdődik, hogy hány fok hideggel fog végződni, senki se tudhatja. Pedig ezek még nem is a fagyos szentek napjai. Pongrácz Szervác és Bonifác napjai május 12., 13 és 14-én vannak. A válságot tehát legfőleg csak elodázhajta egy kis enyhülés de a fekete leves még mindig hátra marad. Az ország különböző részeiből a legrosszabb hírek érkeznek; Brassóban az egész mult éjjel hó esett

hogy: „az Isten előtt többet ér a férfiak hazugsága, mint a nők igazmondása.“

Vigasztalódjanak a nők, az ily kegyetlen túsúrasok nem azt bizonyítják hogy ők rosszak, hanem azt, hogy a férfiak gonoszak. A redvesebb ág recseg legelőszőr, ugy látszik tehát, hogy a háznak himnemű oldala a ros zabb, mert a legborzasztóbb vádak ez oldalról szórattak a nőnemre.

Tagadhatatlan, hogy a föld hátán Xant ipák is éltek, akiknek ha termetük megfelelőe jóságuknak, egy borsószem héjából kitalnék az egész öltözetük; de volt azután ezer meg ezer nő is, akinek a jóságát nem lehetne aranynyal megmérni. Csakhogy a ros z hatosról mindenki — s a jóról senki sem beszél. A jó nő nem üt zajt, de nem is zajognak körülötte, míg a boszorkány hangját meghallja az egész falu.

Hogy a nők sokkal jobbak, mint a férfiak, azt legalább az a tény bizonyítja, hogy a férfiekre nagyon kevés példaszó vonatkozik, habár „ami a gunárnak jó: a ludnak sem ros z“ és egy régi paraszt, de igaz mondás szerint; „a kanczának épen annyira oka van a rugásra, mint a csödörnek.“ Nagyon sok türelemmel s kimélettel kell a nőknek birniok, hogy a férfiek minden „pif“-jére „paf“-fal nem felelnek. Igaz, hogy egy kicsit gyorsan pereg a nyelvük, de hát azért akasztották-e a harangba a nyelvet, hogy hangot ne adjon? Akinek fülét ez a hang sérti: ne huzza a harang kötelét.

TÁRCZA.

Nem hagy el az Isten.

Mikor a fényes nap leesik az éjbe,
S égő csillagocskák gyűlnek föl az égre,
Az a sok szép csillag arra inti lelkem,
Hogy csak ott fenn lehet nyugtot, üdvöt lennem
Némelyik közülök olyan szépen fénylik,
Hogy a mennyországot nyitva látom félig,
S azt hiszem, hogy éjjel az irgalmas Isten
Csillagokból nézi, mi történik itt lenn.

Mikor a fényes nap felgyújtja az éjet
És a csillagtábor lágy szenderbe mélyed,
A nap ébredése s a csai lagok álma
Lelkemben a legszebb képeket formálja.
Oh az a nap fénye oly feltűnő nekem,
Hogy az el nem fárad a mérhetetlenségem,
Én, ha a nap fenn van, azt hiszem, hogy akkor
Az irgalmas Isten néz le ránk a napból.

Mikor sem a szép nap, sem a csillagocskák
Egykor oly sugáros arcuk nem mutatják;
Mikor elborítja sűrű felhőtábor,
Hát akkor mit higgyek Isten irgalmáról?
Akkor is azt hiszem, akkor is azt vallom,
Bár a hitetlenség gunyoljon, kaczagjon, —
A legsűrűbb felhőrétegen is Isten
Irgalommal látja, mi történik itt lenn.

s a vetéseket elborította. Temesvárott az idő hideg, derült: némi hó esett, de a vetéseknek nem ártott. Fogarásról távirják, hogy a vetéseket hó fedi és a gyümölcs veszélyeztetve van; a hőmérsék -10°. Késmárkról gyöngye fagyot jeleznek. Perbenyiken (Zemplén) ma reggel dér volt, de még nem állapítható meg, hogy mennyi kárt okozott. Árvaországban az időjárás nagyon rosszra fordult. Napok óta borult volt az égboltozat és éles szelek fujtak. E hó 3-án és 4-én már Alsó-Árvában is hó borította a hegyeknek nemcsak ormait, de még a lejtőket is. A Tatra-Kriván. a párnizai Magura, a Sztoch, a Rossudetz, az istebnei Lisitza, a Csremos, a kubini Alpok, a Volovecz, a Rohács és a Chots, melyek Alsó-Kubin vidékéről láthatók, kéklő fenyveseik fölött sűrű hótakarót hordoznak. Akár csak — novembert élénk. De nemcsak a fagy és szél hűti a levegőt és csinál nagy károkat, nagy jégesők is esnek; így Nyír-Baksán (Szabolcs m.), valamint Bajnán (Esztergom m.) a múlt pénteken esett jég s elverte az egész határt. — Érdekes szezon-hír az is, hogy St.-Veitban a st.-pölten-leobersdorfi vasuton a vonatok hókével közlekednek, a hó lábmagassága nemcsak a hegyekben, de a völgyben is.

— **Népfölkelés és „népfölkelő.”** A most vitatott új törvény igen helyesen „népfölkelés”-nek nevezi, vagyis fordítja a „landsturm”-ot. A lapok aztán addig-addig nevezgették tréfásan „népfölkelő”-nek a népfölkeléshez tartozókat, hogy innen-onnan komoly elnevezés kezd megörögződni ez a képtelen szó. Pedig egy kis megfontolás azonnal kitünteti nevetségessé a „népfölkelő”-t. A népfölkelés ép oly kevéssé lehet „népfölkelő”, hogy a volt hétszemélyes tábla szeptemvirje nem mondhatta, hogy ő is „hét személy”, vagy a római triumvirokat nem nevezhetjük „három személyek”-nek. A népgyűlésben résztvevő embereket nem abszurdum volna-e „népgyűlők”-nek, az országgyűlés tagjait „országgyűlők”-nek nevezni? Hogy a népfölkelés a népek fölkelése, minden magyarul értő ember tudhatja. valamint azt is, hogy a népet egyesek alkotják, a kik egyenként lehetnek ugyan fölkelők, de nép semmi szín alatt. Az új törvény katonái tehát csak „fölkelők” vagy „népfölkeléshez tartozók”, vagy akár „népfölkelésesek” lehetnek, de nem lehetnek „népfölkelők”. A szójáték is ime megboszulhatja magát. Még megérjük, hogy a tréfásan mondott „szójátékos” is komoly szóként fog megörögződni.

— **A magyarok kivándorlása Amerikába** — mint a New-Yorkban megjelenő „Oestr. Amerik. Ztg.” jelenti, hétről-hétre szaporodik, s mint az előttünk fekvő kimutatásból látszik, a kivándorlók leginkább Magyarország felső megyéiből valók. A múlt héten Hamburgból megérkezett gőzhajóval százket kivándorló érkezett Amerikába, s most uton levő gőzhajón ismét hatvan kivándorló hagyta el ősi hazáját.

— **A szatmári zsidók.** Két pártbeli zsidók állanak egymással szemben Szatmárott, s hogy mily viszony létezik ezek között, az legjobban kitűnik a következő sorokból, melyeket a „Szatmár” legutolsó számában „judaea ex Szatmár” cím alatt olvassunk. „Városunk zsidóságában tényleg a felvilágosodott (?) zsidó elem van túlsúlyban. Mind ennek dacára ezen felvilágosodott(!) többséget egy kisebbség már évek hossza sora óta terrorizálja. Áll pedig ezen kisebbség az ugynevezett „chassidim” zsidókból, merev fanatikusközből, kik készen állnak megkövezni mindenkit, ki a teremtés hetedik napján egy británikát szí el, de kik

az üzletszünetelés törvénynyé vált szokását magok közt akként játszásk ki, hogy ama napra üzletüket színelges átadással más vallásra rubázzák át, emettől utólagos elszámolást várva. És ezek, akik ily, hogy úgy mondjuk, isten-csalást követnek el, féltékeny dühvel ellenőrzik a felvilágosodott elemet életrendjében, szokásaiban, melyek a mai civilizált korhoz magukat accomodálják. (De hát azért csak zsidók maradnak. — a szedő megjegyzése:.) Nem gondolják meg, hogy ezáltal tápot nyújtanak az ő eljárásuknak zsidó ellenes mozgalomnak (A „Szatmár” azt mondja „szégyenteljes mozgalomnak.”) de a mely mozgalomtól, a mennyiben ez a zsidóságnak Galicziából bevándorló csökönös, maradó fanatikus része ellen irányul — lehetetlen némi jogosultságot elvitatni! (Hát ennyit mégis megenged a „Szatmár” cikkirója.) Különbön az iskolák felett oly egyén örködik (!) zsidó részről és egyáltalán felügyel (!) ki írni, olvasni nem tud. Verítésnek iratkozik alá a kis cikk írója és végül így kiált föl: Addig pedig — (a míg majd a civilizált zsidók győzendek) csak maradjanak a chassidimok baglyokként zugolyokban és csak tagadják bátra a civilizáció magosan fénylő napjának ragyogását: annak fénye idővel lesz oly erős, hogy vagy megvakulnak tőle (nem hiszszük) vagy lassan-lassan hozzá szoknak (nem hiszszük ezt sem) Különbön, s ez a mi véleményünk, legjobb lesz ha a két zsidó párt egymást tökéletesen föl falja.

— **Sajtóper.** A főügyésznek sajtóügyi följelentést tett a Buschmann F.-nél Budapesten nyomtatott „Szeni Károly könyvek könyve” című nyomtatványában, illetőleg folyóiratban észrevett törvénysértés megvizsgálása tárgyában. E folyóirat feladata, „megújítani a világot testileg, lelkileg, anyagilag és szellemileg levenni az emberiségről a keresztet, melyet évezredek óta visel, eltörölni a poklot ezen és a másvilág s megalapítani már a földön egy jobb vallás és jobb társadalom által. A módozat azonban, amellyel az említett folyóirat eme célt elérni törekszik, törvénybe ütköző mozzanatokot foglal magában. — Egy másik panasz is érkezett Czárán István vizsgálóbíróhoz, Zboray Béla ügyvéd, Dr. Romy Béla min. fogalmazó, P. Szabó Endre rendőr tisztviselő, Allerman Rezső szabó, Balogh Antal sörszállító, Bokro József cipész, Baumgarther Ignác orvosi műszerész, Piller Pál kereskedő budapesti lakosok emélték Mikecz József az „Ébredjünk” című nyiregyházi lap szerkesztője ellen egy „védegyeleti ügy” című közleménye miatt.

— **Hamisított petroleum.** Az osztrák kormány tudományos kutatásokat rendelt el annak kipuhatolása végett, hogy miért oly gyakoriak a petroleum-robbanások és miként lehetne ezeket megakadályozni. A kutatásnak az meglepő eredménye lett, hogy a legtöbb petroleum hamisítva van, s azért robban föl. A hamisítók ugyanis benzinnel sőt illó olajakkal is vegyítik, hogy a kevéssé jól tisztított is fényesebb lángot adjon, s ezek az anyagok szokták rendszeren a robbanást okozni. A kormány e felfedezés alapján rögtön próbákat szerzetett be az összes petroleumkereskedőktől, s a mezőgazdasági vegytani intézetben megvizsgáltatta.

— **A ki tudán kívül zsidó.** Kérem ássan nagy szégyen nagy keserűség ért, szolt egy fiatal asztalos legény, panaszt akarok tenni az újságba. Hát kérem, én becsületes kereszténynek tartottam

magam, asztalos vagyok. Pirultam, hogy a pajtasaim mind katonasorba kerültek, én meg csak meghívót sem kapok a sorozásra. Elmentem, ki-kergettek, azt mondták, hol a keresztlevelem. Itt születtem Budapesten, de a plébániákon azt mondták, náluk számomra nincs olyan. Az apámról Schmidtnek hívnak, de két esztendővel ezelőtt kisült, hogy az apám nevében nincs jussom, mert ő keresztény, az anyám meg nevérol Schlesinger, született zsidó. Kisült, hogy én is zsidó vagyok, meg is kóseroltak kereszttség helyett. Igen el voltam keseredve, jártam a zsidó paphoz, hogy adja ki azt a kóser levelet, mert én katona akarok lenni és keresztény, mert hű és igaz magyar vagyok. Már két esztendeje járok az ebszulte zsidai nyakára, de hasztalan, nem adják ki azt a levelet. Kérem, tessék kiírni, hadd lehessek már keresztény, mert megöl a szégyen zsidóságomért. — Trefort nagy garral rendezte a zsidó anyakönyvek rendezését s ime a fővárosban is mily visszaélések történnek. Egyszermind felhívjuk a törvényhozás figyelmét arra is, hogy a keresztények és zsidók közötti vadházasságokból származó gyermekek minden esetben csak kereszténynek lehessenek.

— **Mennyibe kerül a népfölkelés?** Kormánykörökben azt beszélük, hogy a népfölkelés nyilvántartása évente 230 ezer forintba fog kerülni s hogy minden egyes népfölkelő fölfegyverzést 85 forintra számítják. Mivel jelenleg csak ama népfölkelőket kell egyenruhával és fegyverekkel ellátni, kik a szervezendő magyar népfölkelő zászlóaljakra lesznek besorozva, — kiknek számát mintegy 200 000 emberre becsülik — Magyarországnak ezek a fölfegyverzések fokozatosan 7 millió forintba fognak kerülni. Az utóbbi kiadás egyszer s mindenkorra szól, míg az első összeg állandóan fog szerepelni.

O r s z á g g y ű l é s.

Kedden fogtak hozzá a népfölkelési törvényjavaslat általános tárgyaláshoz. A népfölkelésről első helyen szólnak s ott mondjuk ki a magunk véleményét. A vita már régen nagy arányunak ígérkezett; az érdeklődés azonban az első két napon jóval csekélyebbnek bizonyult, mintsem várni lehetett volna.

M u n n i c h Aurél előadó nyitotta meg a vitát, s hadnagy lévén, fölöltötte rozsdásnak indult sarkantyuit s csörtetéssel elfogadásra ajánlotta a törvényjavaslatot. Utána F e j é r v á r y báró honvédelmi miniszter emelt szót s beszélt generálisi szakadozottsággal, mások lendületnek nevezik, e törvényjavaslat j a v á r a; de semmiféle újabb, nagyobb szempontot nem nyitott meg, sőt inkább kiderült az ő mondókájából, hogy ez a „népfölkelés” mekkora jogtalanság a magyar nemzettel szemben. E r n u s z t Kelemen a javaslat elfogadása ellen szolt. A védő köréből többrendbeli gravamént hozott föl. Egyebek közt azt, hogy a dualizmus nem vették tekintetbe, mert a magyar tiszték hiányának pótlására nincs fölállítva a magyar katonai akadémia. Majd magára a javaslatra áttérve, azt alkotmányos szempontból aggályosnak látja; aztán a porosz Landsturm is sokkal humánusabb, mint a most tervezett magyar népfölkelés; a finn népföl-

A nő a férfunak jobbole, őrangya a kincse, virága, üdve. A ház fénye, a lélek vigasza s a vigasz lelke! Bármí sors érje a férfit, amíg neje él gazdag. Ez az oldalborda, testének a legjobb tagja.

Ha a férfi jó: a nő is az. Vannak férfiak, kik sem nők nélkül, sem a nőekkel nem tudnak megélni, az annyira felmagasztalt nőtlenségben nyomorultaknak érzik magukat s megönsülve, nyomorulttá teszik magukat; olyanok, mint az eb, amely harap ha szabadon jár, s még dühösebb, ha lánczra kötik. Aki boldog volt nőtlenségben, boldog lesz nő korában is. Ha két boldog lény össze kelt, csak vidám édeni életet lehet. A megosztott öröm: kétszeres öröm s a megosztott fájdalom! Ebből áll életünk számtana. A gond szekere könnyen halad tova, s ha göröngyös utra ér, együttes erővel tolják tovább, s még jobban szeretik egymást, mint azelőtt. A szeretet pedig megfosztja a terhet súlyától.

A házassági viszályoknak rendszeren minkét fel oka. A boldogság száműzésében a férjnek rendszeren annyi a része, mint a nőnek. Ha a férj utálja a cukrot, nem csoda, ha a nő keserű lesz. A kenyérhiányból: szeretethiány ered, s a sóvány ebek egymást marják! A szegénység többnyire a férfi hátán lovagol be a házba mert a nő feladata nem kenyérszerzés, hanem a kenyérsütés.

Nem a nő iszsza el, avagy kártyázza el a „Csingilingi csárdában” avagy a „Kutyakaparóban” a keresményt, hanem a férfi.

A nőket azzal vádolják, hogy nagyon sokat időznek a tükör előtt. Megengedjük, hogy igaz, de ez az üveg korántsem oly veszedelmes, mint az, a melybe a férfiak az eszüket fullasztják be. Már akár hiszik, akár nem, az én meggyőződésem az, hogy nagyon sok asszouynak nem kerelpelne a nyelve, ha a férfi medveként nem morogna. Ne mondanak ellent és ha tiltakozni akarnak, akkor tanítsák meg előbb a nőket tűz nélkül főzni és liszt nélkül gyurni!

Azt mondják: egy „Fa Jankó” mindég ér annyit, mint egy „Tündér Ilona.” Nem hiszem, mert hiszen, hogy a nő szelidsége a férfi eszével mindig egyen értékű s ahol ez a kettő egyesül, ott a házasság első éve örömteljes, a második kellemes és a többi megelégedésteljes. Ha a mézes heteknek hamar végű van, annak a férjem uram az oka, aki mihón felfalta a mézet s csak az ábrándos érzélgést hagyta meg. Ha azonban mindaketten, bármí lón is az „ézelmekekből”, az élet virágaiból nem szünnék meg mézet hordani a családi kasba, akkor fellegtelen marad egük.

Ha valaki a „Kék macskához” címzett vendéglőben lakik, ahol összekarczott arcokat láthatni: annak a férjnek épen annyi hiányzik az eszéből, mint amennyi a nőnek a szelidségből.

En nem tudom azokat a szegény férfiakat sajnálni, kik nagyon sokat szenvednek nejeiktől! Mert aki nejét tiszteli, az tiszteltetni fog nejétől is.

A zsidók egy példaszava azt mondja: „Nem férfi az, akinek neje nincs.” E példaszóra gondolt alkalmasint azt a polgártárs is, aki negyedszer nősülve, az vésette be jegyese gyűrűjébe:

„Ha tulélek téged is.
Nősülök ötödször is!”

No ez ugyan egy kicsit sok de azért tény az, hogy nem jó a férfunak egyedül lenni és elvégre is minden férfi olyan nőt kap, amelyet megérdemel s olyan hitvestársa lesz, amelyet nevel magának. Mindazonáltal, óvjon meg az Isten mindenkit oly nőtől, aki: angyal az utcán, szent a templomban s ördög a házban. Mert:

„Akit angyal, édes szóval
Porró csókkal, vig mosolylyal,
Fogad háza küszöbén:
Az, az élet terhet, gondját,
— A kedvét bár miként rontják —
Meg nem látja ősz fején.

Ámde kinek zsörtölődő
Sötét vért, mogorva nő
Zord átka ül a fején:
Annak méreg az itala,
S a boldogság jó angyala
Nem lép át a küszöbén.”

kelést nem szabad az ország határain kívül alkalmazni, a magyar pedig a javaslat szerint alkalmazható lesz külföldön is, mit szónok nem helyesel Kifogásolja azt is, hogy nem tudjuk, mennyi lesz a létszáma a népfelkelésnek s mibe fog kerülni, meg hogy nincs garancia arra nézve, hogy az ellenség ne bánják majd úgy a népfelkelővel, mint rablóval, s azt mondá végül, nem is képviselő az, a ki ezt a javaslatot elfogadja. Helyesen mondta.

Azután Vadnay Károly, a „Fővárosi Lapok” szerkesztője beszélt nem minden kellemesség nélkül, csak hogy borzasztó dolgokat akasztott a hallgatók nyakára, 1848-ból hozva föl példákat. 1848-at akarja összehasonlítani a mostani népfelkelési törvényjavaslattal. Ez már mégis csak több a soknál. Szerdán folytatták a vitát. A fagyos május ködös álmagat befolyása folyton benyomást gyakorol a lélekállapotokra. A pártok sorai mindket oldalon bomladoznak a gondok terhe alatt, hogy mi lesz az idei repceből, meg a gyümölcsből. Ki-ki leszámol mai lelkiismeretével, ha majd szavazni kell, de a vita iránt nem érdeklődik senki! Szomorú állapot! Hiába indított Thaly Kálmán másfél órán át tartó kurucz háborút a honvédelmi miniszter ellen, hiába beszélt szépen és behatóan Vadnay Andor, hiába tárta föl szaktudományának egyik fiókját Tischler Vincze. Hiába, szelleme, politikai típusa ennek a vitának eddig nincs.

A vita harmadik napja — csütörtök — meghozta az első nagyobb szabású szónoklatot. Beöthy Ákos emelte fel ritkán megszólaló hangját, nyugodtsággal, csaknem mozdulatlanul mondta el egész beszédét, lehetett érezni, hogy ő is érez, midőn ellentáll a czopf és schleppsáblí politikának. A többi szónokok egész raja követte őt. Ivánka Imre előrukkoltatá katonai reminiscenciáit a javaslat védelmére. Végül Andrássy Manó gróf néhány jóízű mókával és anekdotával fűszerezte a vita óráinak unalmait.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Modern Herkules.** Kétségtelen, hogy nagy munkát végeznek a modern parlamentek, melyért méltán bámulhatja meg a nép az ő képét viselőit. Az olasz parlament sem marad el ezen munkától, sőt azt mondhatni, hogy a legtermékenyebbek közé tartozik. Így négy év lefolyása alatt 418 törvényjavaslatot nyújtottak be hozzá; ebből 68-at maguk a szorgalmas képviselők indítványoztak. Ezek közül elfogadtak 27-et (bizonyosan miniszteri sugalmazásra történt ez indítványozás); 5 az előadók asztalfiókjában fekszik, 2-nak már kineveztek előadóit, 10-et bizottságok vizsgálják meg még; és 13-nak sorsa eddig bizonytalan; 4 indítványozóval (köztük lesz Sbrarbaros is) még szóba sem álltak. A kormány 360 törvényjavaslatot mutatott be; ebből 239-et fogadtak el; 1-et visszautasítottak (teljes kabinet-krisis); 6-ot visszavontak (részleges kabinet-krisis!); a többit pedig a bizottságok tanácskoznak. Kíváncsi képviselők 491 kérdést tettek a kormányhoz és 115 interpellációt. 129-szer tértek napirendre; 33-nak függesztették fel mentelmi jogát 586 ülést tartottak, s ezeken végeztek azt az óriási munkát, melyet a szegény olasz képviselők napi díj nélkül, csak egy első osztályú szabad vasúti jeggyel jutalmazva végeznek.

— **A legyező legendája.** A leghatalmasabb mandarin leánya, a gyönyörű Szi-Kau egy lámpánnepelyen annyira felhevült, hogy a hőset tovább már nem bírva kiállani, levette alárczát. Minthogy azonban ez ellenkezett a szokással és esetleg szigorú büntetést vonhatott volna maga után. Szi-Kau úgy segített magán, hogy az alárczát közel tartotta arcához és legyezte magát vele. Ez a többi hölgyeknek annyira megtetszett, hogy ők is hasonlót cselekedtek, minék következtében még azon az estén mintegy tizezer kínai delnő használta az alárczát legyezőnek. — Manap a hölgyek már a legyezőt is képesek alárcz helyett használni.

— **Jogezim.** — Az én emberemet tessék megválasztani — biztatja a kortes a jámbor vidékieket; ő a baba ügyének áldozza föl nyugalmát. — Hogy hogy? — Hát rendesen eljár a képviselőházba s azért már tizenegyszer kell az ágyból fölkelnie. Különben aludhatnék háromig is!

— **Német ember** beszélt egy magyarról, hogy ez utóbbi így nyilatkozott: „Hogy manap már a legkisebb csillag is meglátható, ez nagy-szerű de még érthető; hogy az üstökös érkezését kitudják számítani, az is érthető, mert tud-

ják, hogy az utolsó két izben mikor volt itt; de hogy a tenger sok csillagnak a nevét is tudja, az már bámulatos.” — Ennél sokkal bámulatosabb dolog is fordult már elő. Egy időben az alapos német professzorok a „semmi” és a „valami” meghatározásáról s a kettő között levő különbségről vitatkoztak. Folyt a vita szóval és egész német tudós világ. Végre ebben állapotok meg: „Minden olyan semmi, a melyben valami van, épen olyan valami, mint amilyen semmi az a valami, a melyben semmi sincs.” És ez nem tréfa. Ebben állapotok meg s ez most tantétel. Sütnek meg.

— **Összeszólalkozás.** — Őa úgy beszél, mint egy vén bolond! — Uram!!! — Legyen nyugodt, visszavonom a „vén” kifejezést. — Az már más.

— **Mikor Angolországban** köztudomásra jutott, hogy Stephenson gőzmozdonyt készített, a mely kétszer olyan gyorsan halad, mint a postakocsi, a „Quarterly Rewyew” a következő megjegyzést tette közzé: „Meg vagyunk győződve, hogy Woolwichnak egyetlen lakója sem meri rábizni az életét a gépre, mely kétszer olyan gyorsan halad, mint a postakocsi; mielőtt ezt megtenné, inkább kongrév-raketával röpiteti magát a levegőbe.” — És e hír után némi idő múlva csakugyan szétrebbent, de nem Stephenson, hanem néhány postakocsivállalat.

— **Vizivó vendégétől** kérdi a korcsmáros: „Miért iszik az ur vizet?” — „Mert bizonyosan tudom, hogy nincs benne bor.”

— **Nagy mondás.** Egy utazó a rettenetes hidegről beszélt, melyet Szibériában élt át. „Olyan hideg volt, hogy még a mosdásához is keztyűt kellett huznom;” — végezte bizonykodását.

— **Elismerés.** Egy párisi kritikus nagyon kedvezőtlen bírálatot írt egy fiatal színészről. Ez sértve érzi magát és segédeit küldi a kritikushoz, aki azonban kijelenti: — Ennek az urnak nincs joga engem olyan cikkért felelősségre vonni, melyben csak művészi értéket vontam kétségbe. — Hát mint embert becsüli őt? — Minden bizonynyal, s ha tetszik, kijelentem, hogy B. ur épen olyan derék ember, mint a milyen rossz színész. — Kérjük írásban. A kritikus röviden a következőket vetette papírra: „B. ur épen olyan derék ember, mint a milyen rossz színész. B. ur tehát a legderékabb ember széles e világon.”

— **Lehetetlen kívánság.** Egy idős aszszony minden reggel pontosan átnézte az újságot és mindig a születések kimutatását olvasta legelőször. Ennek oka fölül megkérdezettvén, így válaszolt: „Kíváncsi vagyok megtudni, hogy született-e ismerősöm?”

KÖZGAZDASÁG.

A tojás csodái.

Mindenki a ki tojást eszik, egyszersmind prédikációt és csodát is élvez. A sima, összhangzatos, szép héjban belül oly kérdés nyugszik, Ádám óta valamennyi bölcsnek és tudósnak Trója vára volt. Hadi szerekkel felfegyverezve — görcső és mérleg — vizsgálták, mérték, kísérleteket tettek, s a kérdés még mindig nincs megoldva, s a vár még mindig nem kapitulál.

A vegyész megmondhatja nekünk, hogy a tojás fehérje bizonyos mennyiségű szén-sav, szén-ny és kő-ny-ből áll; megmutathatják a különbséget az aktív és passzív fehérnye közt; de már azt nem bírják megmagyarázni, mikép van az, hogy egyik tojásból — egy kis vörös csirke, a másikkól egy kis bantam-, a harmadikkól egy nagy cochinchina-kakas lesz; hogy miért sötétebb árnyalatu a megolvadt fehérnye, ha egy vörös- és miért fehér, ha egy világos színű csibe fog abból kibujni.

Ha egy ezüst kanalat egy óráig hagyunk állani tojásfehérjében, akkor kénnel vonódik be, s nem tudjuk, hogy mire való a kén a tojásban. Csodás az is, hogy a tojásban leendő csontoknak anyaga, a foszfor meg van, még pedig a tojáshejban is, mely utóbbi likacsain behatoló éleny által feloldódik, úgy, hogy a csontképződés a héj megvékonyodásával egyidejűleg megy végbe.

Ha a tojás fehérjét hőmérvével ellátott üvegcsőben hevítjük, azt vesszük észre, hogy 56 foknál fehér rostok mutatkoznak, melyek 70 fokig egyre szaporodnak, a mikor is az egész tömeg fehérre s majdnem teljesen átláthatlanná lesz. Aztán a víz forrponjtáig hevítjük az olvadottnak látszó, gélé-szerű fehérnyét — s akkor összezsugorodik, szaru-szerű lesz, s további hevítésnél mind jobban megkeményedik.

Ezért a tojást sohase forraljuk. Tíz percig főzzük, de a víz ne legyen 70 foknál melegebb, csakis akkor érvényesül a tojás mint fontos és czél-szerű tápanyag.

— **Mezőgazdasági állapotok.** A földmivélsügyi miniszteriumhoz beérkezett hivatalos jelentések szerint az őszi vetések az Alföld déli s az erdélyi részek kivételével, a hol ugyanis a mult hó 22-én beállott hideg idő, északi szel s részbeni havazások a vetések fejlődését hátráltatták, egészben véve az ország egyéb részeiben igen szépen, sőt buján állanak. A tavasziak, melyeknek elvetése most már a felvidék legnagyobb részében is be van fejezve, általában szépen fejlődnek, a későn vetettek pedig jól kikeltek. Burgonya s takarmányárpa ültetése folyamatban van, részben be is lett fejezve; tengeri alá szántanak is már. A legelők és rétek a beállott tavaszi meleg és esők következtében szépen zöldelnek s a legelő jószágoknak bő tápot nyújtanak. A gyümölcsfák mindenütt dusan virágoztak, de a már említett párnapos hideg egyes vidékeken a fákat teljes virágzásukban érvén, ott a gyümölcstermelés iránt táplalt reményeket már csirájukban elfojtotta Torontálmegye párdányi járásából sürgöny érkezett, hogy ott mult hó 24-én erős dér volt; a kár nagyságát még nem lehetett meghatározni. Az állat-egészségügyi állapot az országban ez idő szerint eléggé kedvezőnek mondható.

Budapesti tőzsde.

Érték-tőzsde.

— május 5-én.

Lapunk zártakor jegyezték a következő árat:

Magyar aranyjár. 4 ^o / _o	102 —
„ papíráradék	94 —
Osztrák hitelrészvény.....	280 —
Magyar hitelbank.....	290 —
Jelzálogbank	120 —
Magyar földhitelintézeti zálog level 4 ^o / _o	99 —
Osztrák-magyar bank zálog level 4 ^o / _o	100.50
Cs. kir. kör. arany.....	5.83
20 frankos arany.....	9.99
Német márka.....	61.50

Gabona-tőzsde

Lapunk zártakor jegyezték:

Buza, bántási.....	76—81 kg.	8.10—8.65
„ tiszavidéki.....	76—81 „	8.05—8.60
„ pestvidéki.....	76—81 „	8.05—8.60
„ fejérmegyei.....	76—81 „	8.10—8.65
„ bácskai.....	76—81 „	8.15—8.70
„ északmagyarországi.....	76—81 „	7.70—8.35
rozsa	70—72 „	6.15—6.25
árpa takarmány.....	60—63 „	5.10—5.80
„ égetni való.....	62—64 „	5.70—6.70
„ sörfőzdei.....	64—66 „	7.—8.60
zab	39—41 „	6.10—6.60
tengeri új bántási.....	75 „	5.15—5.20
„ másnemű.....	73 „	5.10—5.15
köles	— „	4.40—8.90
káposzta repcze.....	— kg.	—
repeze, új.....	— „	—

Marhavásár.

Pozsony, május 4-dikén. Fölhajtatt összesen 1019 drb hizott marha, köztük 825 drb magyar ökör, 6 drb tehén, 4 bika, 1 bivaly, 154 drb német ökör, 25 tehén, és 4 drb bika, — drb gácsországi ökör. Az irányzat nagyon élénk volt. Kiténő minőségű árúk keresettek. Árak jegyeztettek: magyar ökör 48—60 50 frt, német ökör 50—61 frt.

Bécs, május 4-dikén. Fölhajtatt összesen 1326 darab és pedig 550 magyar, 416 galicziai és 330 német. E szállítmány a hat napi szükségletre is elégtelen volt, s így elsőrendű árúk 1.50—2. könnyebb fajták 3 frttal magasabban fiztettek. Árak: magyar ökör 49—59 frt, galicziai 50—57 frt, német 50—62 frt.

Sertés-üzlet.

Budapesti sertésvásár. (A kőbányai sertéskereskedelmi-csarnok jelentése) május 6-án. Az üzlet változatlan. Magyar urasági öreg, nehéz 40—42 frtg, fiatal nehéz 43—43.50 frt, közép 42—42.50 frt, könnyű 43—44 frt, közönséges szedett nehéz 41—42 frt, közép 41—42 — frt, könnyű 42—43 frt. Szerbiai nehéz 41—42 frt, közép 41—42 könnyű 41—42 frt. Hizó egy éves — frt. Hizó két éves makkos —. — Hizó öreg —. — frt.

Bécsi sertésvásár, május 5-én. Fölhajtatt összesen 5162 darab, 1210 darab közepszerű és 1653 darab nehéz sertés, 2299 süldő. A csekélyebb szállítmány következtében bakonyiak 8, a süldők 2 frttal magasabban fiztettek. Csak a legsürgősebb szükséglet földözött. Fizettek: nehéz bakonyi 40—43 frt, silányabb 35—40 frt, süldő 34—44 frt, szalonna 42—43 frt, zsír 47—48 frt. (100 kilogrammonként.)

Felelős szerkesztő SZALAY KÁROLY.